

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΠΙΔΡΟΜΑΙ

Ζαχαζίκι, 13 Αὐγούστου 1906

Ἀγαπητὴ φίλε κ. Σκόκε,

—*Ἦλθες, εἶδες, ἀπῆλθες!*

Σπάνιον φαινόμενον διὰ λόγιον ἐπισκεφθέντα τὴν Αἴγυπτον, ἐξαίρεσις σπανία ἂν οὐχὶ μοναδικὴ τῆς συγχρόνου φιλολογικῆς ἐπιδρομῆς τῆς ἀπὸ πολλοῦ μαστιζούσης τὴν ἐδῶ χώραν πρὸς ἄγρην συνδρομῶν καὶ χρήματος, καὶ οὐχὶ πρὸς ζήτησιν σοφίας, ὡς ἐγένετο κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους, ὅτε ἐπεσκέπτοντο τὴν πρεσβυγενῆ καὶ παλαῖμαχον ταύτην γῆν, ἵνα ἀντλήσωσι ζωὴν ἐκ τῆς Αἰγυπτιακῆς σοφίας ποιηταί, φιλόσοφοι καὶ πάντες οἱ τῆς διανοίας ἐργάται.

Βλέπεις ὅτι ἤλλαξαν τὰ πράγματα. Σήμερον ἔρχονται πρὸς εὔρεσιν προστασίας καὶ ἐνθαρρύνσεως πολλοὶ καὶ διάφοροι ἀνταποκρίται καὶ συντάκται τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ἔρχονται πρὸς εὔρεσιν ἐδάφους καταναλώσεως τοῦ ἑαυτῶν ἐμπορεύματος, ἦτοι τῆς ἐφημερίδος ἢ τοῦ περιοδικοῦ, καὶ — ὅπερ σπάνιον — νὰ εἰσπράξωσι τὸ τίμημα προκαταβολικῶς χωρὶς . . . νὰ ἀποστείλωσι τὸ ἐμπόρευμα!

Παράδοξοι τῇ ἀληθείᾳ ἄνθρωποι!

Πτερωτοὶ τοῦ τύπου πρέσβεις περιφέρονται ἀνὰ τὰ δύο ἡμισφαίρια ἄνευ δειγμάτων ἢ τιμοκαταλόγου τοῦ ἑαυτῶν ἐμπορεύματος, διατιμωμένου ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς τοῦ ἀγοραστοῦ θέσεως. Πολλοὶ μὴ ἔχοντες τακτικόν διαβατήριον ἐκ μέρους τῆς Πιερίας ἐπιβάλλουσι διὰ τοῦ ἀθλητικοῦ παραστήματος, τῆς στεντορείας φωνῆς καὶ τῆς αἰλουροειδοῦς εὐκαμψίας καὶ εὐστροφίας. Ἄλλοι πάλιν, πλήρεις εὐφυΐας, μὲ λαμπροὺς τρόπους τοῦ φέρεσθαι, πειστικοί, πολυμερεῖς καὶ πολυσύνθετοι, ἔρχονται νὰ ἀνακουφίσωσιν ἐκ τοῦ πλεονάζοντος βάρους τὰ θυλάκια τῶν ἐνταῦθα ὁμογενῶν, οὓς φαντάζονται πάσχοντάς ἐκ χρονίας ἠλιθιότητος, διότι διὰ μυριστὴν φορὰν ἔπεσαν οὗτοι θύματα στερεοτύπων λόγων μαρτυρούντων εὐφυΐαν, θάρρος γνώμης καὶ εὐτολμίαν. Ἄλλοι, ἀληθεῖς ρήτορες ἢ σοφισταί, εὐκόλως ἀπὸ θέματος εἰς θέμα κυλινδούμενοι, συναρπάζουσι, αἰχμαλωτίζουσι καὶ αὐτοστιγμῆ βλέπουσι τοὺς λόγους μεταβαλλομένους εἰς χρῆμα. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι καλῶς ἐξεταζόμενοι φαίνονται πάνοπλοι διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου. Γράμματα; Περιεσό-

τερα τῶν ὄσων γνωρίζουσι πολλοὶ ἑκατομμυριοῦχοι. Εὐφυῖα; ὄσῃν δὲν ἔχουσι πολλοὶ πρέσβεις· ἀλλὰ καὶ ἀτυχία ὄσῃν δὲν φαντάζεσαι. Εἰς τούτων μοὶ ἔλεγέ ποτε, ὅτι τὸ χρῆμα θὰ ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ἀξίαν, εὐθύς ὡς γίνῃ πλούσιος. Ἔπειτα τί διπλωματία! Σφυγμομετροῦσι τὴν γνώμην τοῦ θύματος ἦτοι τοῦ συνδρομητοῦ καὶ ἐνστερμιζόμενοι ἀναπτύσσουσι ταύτην πάσαις δυνάμεσι. Παρατήρησέ τον. Ὅτε μὲν ἐπιδεικνύται ἐνθερμος τῆς ἀρχαιότητος λάτρης φέρων καὶ περιβολὴν οὐχὶ ἀκατάλληλον διὰ μικροβιολογικὰς ἐρεῦνας, ἵνα ἐπιμαρτυρήσῃ ὡς ἐκ περισσοῦ τὴν πρὸς τὴν ἀρχαιότητα κλίσιν του· δὲ δὲ ἐμφανίζεται ὡς νεωτεριστῆς, ὀλβιος τῶν αἰθουσῶν Συδαρίτης φέρων πολλάκις μόνοπτρον ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἢ δίοπτρα ἐπὶ τῆς ρινὸς καθηλωμένα. Πρὸς τοὺς μὲν ἐπιδεικνύται ὅτι μετὰ στωϊκότητος ἀντιτάσσεται εἰς τὸν πειρασμὸν τοῦ χρήματος· πρὸς τοὺς δὲ ὅτι καὶ οὗτος εἶναι τοῦ συρμοῦ περὶ πολλοῦ ποιούμενος θέατρα, ἐσπερίδας καὶ διασκεδάσεις. Εὐφυῆς, ἀμέσως ἀντιλαμβάνομενος ἂν ἀρέσκῃ ἢ ἂν δυσαρεστῇ, μεγάλην ἔχων ἐν τῇ νῆ ἀποσκευὴν γνώσεων εὐκόλως παρακάμπτει καὶ αὐτὰς τὰς κατ' αὐτοῦ ἢ κατὰ τῶν συναδέλφων του τοξευομένας ἐνίοτε μομφάς, διότι δὲν ἐκράτησαν τὸν λόγον των καὶ δὲν ἀπέστειλαν τὸ φύλλον, οὔτινος τὴν ἀξίαν ἐνεθυλάκωσαν. Μὴ νομίσης, ἀγαπητέ Σκόκε, ὅτι αἱ μομφαὶ αὐταὶ τὸν ἐμποδίζουσι τοῦ νὰ κρατῇ τὴν θέσιν του ἀπέναντι τοῦ μεμφομένου αὐτὸν συνδρομητοῦ. Ἄπαγε. Οὗτος εἶναι διπλωμάτης. Καὶ τὸ νὰ κρατῆς τὴν θέσιν σου χωρὶς νὰ κρατῆς τὸν λόγον σου, εἶναι ἴδιον μεγάλων μόνον πολιτικῶν.

Σύμβολον πίστεως τῶν τοιούτων *commis voyageurs* τῶν γραμμάτων εἶναι τὸ κοινὸν πρόγραμμα, ἐφ' οὗ ἕκαστος αὐτῶν ἐγείρει καὶ στηρίζει τὰ ἐπὶ τῆς προστασίας τῶν συνδρομητῶν δικαιώματα, ἢ κοινὴ ἐκείνη γλῶσσα, ἣν πάντες ἐκ συνθήματος μεταχειρίζονται, ἦτοι: « Ἄν θέλετε, Κύριέ μου, νὰ λυθῇ ἐν Ἑλλάδι τὸ ζήτημα τῆς » χειροτονίας καλῶν καὶ ἀξίων ἱερέων ἐφημερίων (ἀπὸ Θεοῦ ἀρχε- » ται ὁ ἀθεόφοβος πρὸς ἐνδειξιν θεοσεβείας) ἂν θέλετε ἐν τῇ φιλιότη » πατρίδι νὰ γίνῃ σεβαστὴ ἢ Δικαιοσύνη καὶ παύσῃ πλέον ἢ πρὸς » τὸν ἰστὸν ἀράχνης παλαιὰ παρομοίωσις ταύτης· ἂν θέλετε ἢ Ἑλ- » λὰς νὰ μὴ ἦναι ἄσημος, ὡς ἢ Δημοκρατία τοῦ Ἁγίου Μαρίνου » οἱ δὲ ὑπουργοί, βουλευταὶ καὶ πολιτικοὶ αὐτῆς νὰ μὴ ἔχουσι ὄσῃν » καὶ οἱ σύγχρονοι κόμητες τῆς Ἑπτανήσου σημασίαν· ἂν δὲν θέλετε » τὴν μεγάλην καὶ ἀπαράμιλλον τῆς βιομηχανικῆς εὐημερίας ἐπι- » ὄσῃν νὰ παρομαρτῇ δεινὸς καὶ χρόνιος τῆς Γεωργίας μαρασμὸς· » ἂν θέλετε νὰ ἀποκτήσωμεν ἐκπαιδευτήρια διάφορα καὶ ἀνόμοια » πρὸς τὰ ἀρχαῖα καὶ παμπάλαια ἕνεκα τῆς ἀναπτυχθείσης ἀνάγκης » τῆς τεχνικῆς καὶ γεωργικῆς παιδείσεως, ἣν οὐδέποτε ἐφαντάσθη- » σαν οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, ὧν τὰ συγγράμματα ἐπὶ ἔτη ἐξονυχί- » ζοντες μορφώνομεν μὲν ἀνθρώπους ἀλλ' ὄχι καὶ βιοπαλαιστάς· ἂν » θέλετε τὰ πρόβατα νὰ χωρισθῶσι ἀπὸ τὰ ἐρίφια, καὶ ἐπέλθῃ διά- » κρισις τις μεταξὺ τοῦ τελευταίου καὶ τοῦ μᾶλλον ἐγκρίτου πολί- » του, ὑποστηρίξατε τὸν ἀχρωμάτιστον καὶ ἀφατρίαστον τύπον,

» ὅστις ποδηγετεῖ τὴν κοινὴν γνώμην, ἤτις παρέλκει τὴν Κυβέρ-
 » νησιν, ἀποτελοῦσαν πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὸν
 » πρῶτον τροχὸν τοῦ κυβερνητικοῦ ἄρματος, ὑποστηρίξατε τὸ φύλ-
 » λον μου ὅπερ ἀγωνίζεται ὑπὲρ ἀρχῶν καὶ οὐχὶ ὑπὲρ προσώπων !!
 » Ἰδοῦ, Κύριέ μου, εὐρύτατον πεδῖον, ἐν ᾧ ἡ φιλοδωρία καὶ ἡ ἐλευ-
 » θεριότης ὑμῶν δύναται νὰ ἀποδώσῃ δαφιλεστάτους καρπούς ».

Ἡ γλῶσσα αὕτη εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀποτελεσματικὴ. Ὁ
 Λόγιος κατέκτησε τὸν Κερδῶρον, καὶ τὸ τίμημα τῆς συνδρομῆς ἔπεσε
 εἰς τὰ θυλάκια τοῦ ρήτορος. Ἀθέμιτος τρόπος θὰ μοι εἴπησ. Συμ-
 φωνῶ, πλὴν πόσοι μεγάλοι ἄνδρες καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐτι δὲν
 ἐθησαύρισαν διὰ χειρόνος τρόπου; Ἡ ἱστορία ἀναφέρει πλεῖστα
 παραδείγματα.

Πέρσης ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἡσιόδου, ἐπιρρηπῆς ὢν πρὸς ἀδικίαν, δω-
 ροδοκήσας τοὺς δικάζοντας βασιλεῖς ἔλαβε μείζονα κλῆρον καὶ εἰς
 τὴν ἀδικίαν ταύτην ὀφείλομεν τὸ ποίημα τοῦ Ἡσιόδου «Ἔργα καὶ
 Ἡμέραι». Ὁ ποιητὴς Σιμωνίδης ἐνεκωμίασε οὐ μόνον τοὺς ἐν Θερ-
 μοπύλαις θανόντας, ἀλλὰ καὶ τὰς Θεσσαλὰς οἰκογενεῖας τῶν Ἀλευά-
 δων καὶ Σκοπάδων, ἐκ τούτου λαβῶν φήμην παρασίτου καὶ κόλακος,
 φιλαργύρου καὶ πλεονέκτου, διότι καὶ αἱ πρὸς ἰδιώτας ποιήσεις ἐπω-
 λούντο ἐπὶ χρήμασι. Ὁ Πίνδαρος συνέταξε τὰ πλεῖστα τῶν ποιημά-
 των του κατ' ἐντολήν, ἐπὶ χρηματισμῷ. Ὁ Ἀντιφῶν, ὁ διὰ τὴν ἐν τῷ
 λέγειν δεινότητα ὀνομασθεὶς Νέστωρ, ἦν ἐπιτήδειος μᾶλλον εἰς δικα-
 νικούς λόγους οὓς ἐπ' ἀργυρίῳ συνέταττε τοῦτ' αὐτὸ καὶ Λυσίας ὁ
 ρήτωρ. Ὁ Κράσσοσ ὄφειλε τοὺς ἑαυτοῦ θησαυροὺς εἰς τὰς μεγάλας
 καὶ παρανόμους κατασχέσεις, ἃς ἐπέτρεπεν αὐτῷ ὁ Σύλλας, ὁ δὲ
 Λούκουλλοσ τοὺς ἰδικούς του εἰς τὰς λεηλασίας τῶν Ἀσιατικῶν
 ἐθνῶν. Ὁ Καῖσαρ κατεπλούτησε πωλῶν τοὺς τίτλους καὶ τὰ στέμ-
 ματα τῆς Ρώμης πρὸς τοὺς συμμάχους βασιλεῖς τῆς Δημοκρατίας.
 Ὁ κωμικὸσ ποιητὴσ Ἀντιφάνησ ἀποκαλεῖ ἀναμικούς τοὺς πένητας
 θεωρῶν ὅτι τὰ χρήματα εἶναι τὸ αἷμα τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Βιργίλιοσ
 ὠνόμασε τὴν πενίαν θηρίον καθοδηγοῦν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ἐγκλημα
 καὶ τὴν κατασχίνην, ὁ δὲ Ὀβίδιοσ ἀπεκάλεσε κατηραμένην τὴν
 δίψαν τοῦ χρυσοῦ, ὃν θεωρεῖ πρόξενον παντός ἐπὶ γῆσ κακοῦ καὶ
 τοῦ σιδήρου βλαβερώτερον. Πίστευσέ με, Σκόκε, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειό-
 τησ τὸ Χρῆμα εἶναι οὐ μόνον ὁ Θεὸσ τῶν Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸσ
 πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ πάντων τῶν αἰώνων. Καὶ ἔπειτα θέλεις αὐτός
 ὁ περιοδεύων συντάκτησ ἢ ἀνταποκριτὴσ τῆσ τάδε ἐφημερίδοσ, αὐτός
 ὁ commis voyageur τῶν Γραμμάτων, ὁ μὴ ὢν οὔτε Πίνδαροσ οὔτε
 Ἀντιφῶν, οὔτε κἂν Λούκουλλοσ ἢ Καῖσαρ, ἀλλὰ εἰς ἀπλοῦσ του-
 ρίστε νὰ ἦ ὑπέρτεροσ χρημάτων; Καὶ ποῦ; ἀκριδῶσ ὅταν πατήσῃ
 τὴν χώραν, ἐν ἣ ἐπικρατεῖ ὁ ἐξευτελισμὸσ τοῦ χρήματοσ, τὴν χώραν
 τῆσ χρηματιστικῆσ φρενιτιδοσ, ἣν ἡ θεία Πρόνοια προώρισε ἀνέκα-
 θεν νὰ χρησιμεύῃ ὡσ στάδιον ποικίλων καὶ παντοίων ἐπιδρομῶν,
 καὶ ἣτις ἀνέκαθεν παρεῖχε εὐκλεοῦσ δράσεωσ στάδιον οὐ μόνον εἰς
 τοὺσ νικηφόροσ στρατηλάτασ ἀπὸ Καμβύσου καὶ τοῦ διαδόχου
 αὐτοῦ Δαρείου μέχρι τοῦ Βοναπάρτου καὶ τοῦ Οὐλοσλέῃ (Wolesley),

ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἡττημένους καὶ τοὺς ἀποκλήρους τῶν ὀπλων ἢ τῆς Τύχης, οἵτινες εὕρισκον καὶ ἐξακολουθοῦσι εὕρισκοντες ἐνταῦθα ἀνοχήν, ἄσυλον καὶ πρόσκαιρον ἢ διαρκές καταφύγιον; Ἐπειτα ἀνάγκη νὰ ὦμεν δίκαιοι. Μὴ ἡ Αἴγυπτος δὲν ὑπῆρξε ἀνεκαθεν ὁ σκοπός, τὸ σημάδι τῶν τοῦ λόγου ἰδία καλλιτεχνῶν; Ἴνα δὲ λάθωμεν ἰδέαν τοῦ ποσοῦ τῶν ἐνταῦθα ἐλθόντων λογίων, ἀνάγκη νὰ ἀναπολήσωμεν ἐν τῇ νῆ ὅτι οὐδεὶς ἀρχαῖος Ἑλλην ἡδύνατο νὰ ἀντιποιηθῇ τὸν τίτλον σοφοῦ ἢ φιλοσόφου ἂν πρότερον δὲν ἐπεσκέπτετο τὴν παλαίμαχον ταύτην χώραν, ἐν ἣ ἠκμαζε ὁμοίομορφος ἐν τῇ ἱερατικῇ αὐτοῦ ἀκαμψίᾳ πολιτισμός. Ἐκτὸς ὁμῶς τούτου καὶ ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὀμήρου μέχρι τοῦ Μαρτσούκα, μὴ λησμονῶμεν ὅτι ὑπῆρξε φιλολογία μεταναστευτικὴ, φιλολογία περιοδευτικὴ. Ἐπὶ πάντων τούτων στηριζόμενος ἐπιχειρεῖ τὴν ἀνά τὴν Αἴγυπτον ἐκδρομὴν ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἐλληνικῆς ἐφημερίδος.

Β΄.

Ἡ Αἴγυπτος εἶναι ὁ τόπος τῆς σιωπῆς διὰ τὸν ἐρχόμενον ἐξ Ἀθηνῶν, τοῦ τόπου τῆς λίμας, τῆς φληναφίας τῶν προπόσεων, προσφωνήσεων καὶ ἀντιφωνήσεων. Ἐὰν ἡ Αἴγυπτος εἶναι ἡ Γῆ τῆς ἐπαγγελίας, αἱ Ἀθῆναι εἶναι ἡ Γῆ τῆς ... Ἀπαγγελίας! Ὁ ἐκεῖθεν ἐρχόμενος ἐνταῦθα ἀπορεῖ καὶ θαυμάζει πῶς ἄνευ ἐρίδων, μακρῶν συζητήσεων ἢ κυβερνητικῆς βοήθειας, δμαλῶς ἐπιτυγχάνεται διὰ μόνον τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἢ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, ἀναλογία μεταξὺ ἀπολαύσεων καὶ ἔργων, ἢ, διὰ νὰ ἐκφρασθῶ, καταληπτότερον, ἢ ἐργασία νὰ ἀμειβεται δικαίως ἐν ἀναλόγῳ μέτρῳ τῆς συμβολῆς ἐκάστου ἀτόμου πρὸς τὸ ὅλον ἐταιρικὸν σῶμα. Ὁ τάλας ἀνταποκριτῆς, μὴ ἔχων ὑλικὸν βίον ἀνεξάρτητον, οὐδὲ ἠθικῶς ὑπάρχει ἐλεύθερος, αὐτόβουλος καὶ αὐτογνώμων, παρὰ πᾶσαν δὲ τὴν θύραθεν καὶ ἱεράν παιδεῖαν ἀδυνατεῖ νὰ φρονῇ χαμαίῳ ἢ ἀνελεύθερα

« Πολλοὺς γὰρ ἐπιθ᾽ ἢ πενία βιάζεται
 « Ἀνάξι' αὐτῶν ἔργα παρὰ φύσιν ποιεῖν ».

Οἰκῶν ὅθεν τὸν ἀντίθετον τοῦ πλουσίου πόλον, ἔρχεται ἐνταῦθα καὶ βλέπει παρελάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ Ἑλληνας δραστηρίους, φιλοπόνους, θετικούς καὶ πρακτικούς, τὰς δὲ τραπέζας τῶν διαφόρων πλατειῶν Ἀλεξάνδρειας καὶ Καίρου μὴ προεδρευομένας ἀπὸ Πρωταγόρας, Προδίκους καὶ Γοργίας. Εὕρισκεται πρὸ τάξεως ἀνθρώπων διηνεκῶς ἀσχολουμένων νὰ μεταβάλλωσι τὰ χρήματα αὐτῶν εἰς χρεώγραφα μὴ ὑποκείμενα εἰς σοβαροὺς κινδύνους καὶ εἰς τὴν παλίρροιαν τῆς ἀξίας, ἢ πρὸ τάξεως ἀνθρώπων κύριον σκοπὸν καὶ μόνην ἀποστολὴν ἔχόντων τὴν τοῦ χρήματος κτήσιν, ἢ μᾶλλον τὴν φύχωσιν τῶν ἑκατομμυρίων, τὴν μεγαλητέραν ἀσθένειαν τοῦ αἰῶνος· διότι οὐ μόνον ἐνταῦθα ἀλλ' οὐδαμοῦ τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου θὰ ἀπαντήσῃς τοὺς ἀρκουμένους εἰς βίον μέτριον ἀλλ' ἄνετον καὶ

ἀσφαλή. Ὁ κόσμος ἔγεινε νευροπαθής, οὐδὲ ἔχει τὴν ὑπομονὴν ἐξοικονομῶν κόκκον πρὸς κόκκον νὰ ἐναποταμιεύῃ μικρὰ ποσά. Πλουτισμὸς καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερος, ἰδοὺ ἢ ἀρχὴ πάντων. Ὀνειροπολεῖ ἑκατομμύρια ὁ στερούμενος τοῦ ἐπιουσίου, ἑκατομμύρια ζητεῖ καὶ ὁ μὴ γνωρίζων πῶς νὰ διαθέσῃ τὰ ἑκατομμύριά του καὶ ἑκατομμύρια ἐπιδιώκει καὶ ὁ εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης καὶ εἰς τὰ ὑψίστα ἀξιώματα ἀφίχθεις. Ὁ Κρίσπηγ, φέρ' εἰπεῖν, πρωθυπουργὸς ὧν ἐξηγυτελίσθη ἔνεκα τῆς ἀναμίξεως τῆς συζύγου αὐτοῦ εἰς τὰ τραπεζιτικά τῆς Ἰταλίας. Ὁ δοῦξ Ἑρνέστος τοῦ Σλέβιγκ Ὀλστάϊν, γυναικάδελφος τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, ὀλίγου δεῖν ἐκαθίζετο εἰς τὸ ἐδώλιον τοῦ κατηγορουμένου συνεπεία τῶν ἀποκαλυφθέντων σκανδάλων ἐν τῇ χρεωκοπίᾳ τῆς Ποαμερινῆς Τραπεζῆς· ἀλλ' ἢ χρηματιστικῇ ἐκείνῃ τραγωδίᾳ ἔληξε ὡς πάντα τὰ παρόμοια ἐπεισόδια εἰς τὰ μοναρχούμενα κράτη. Ὁ Γάλλος βουλευτὴς καὶ διευθυντὴς τῶν μεγάλων καταστημάτων τοῦ Printemps ἐν Παρισίοις Ζαλουζῶ, μὴ ἀρκούμενος εἰς ἐτήσιον ἐξήκοντα χιλιάδων λιρῶν Ἀγγλίας κέρδος, ἐκερδοσκοπήσῃ ἐπὶ τῶν ζακχάρων καὶ ἐκρημνίσθη εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς οικονομικῆς καταστροφῆς. Πολλὰ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀμφοτέρων τῶν Βουλῶν μέλη, καίτοι ἑκατομμυριοῦχοι, συντηροῦσι ἐμπορικὰ καταστήματα παντός εἴδους, οὐχὶ πρὸς ἐπασχόλησιν ἀλλὰ πρὸς αὔξησιν τῶν ἑκατομμυρίων των.

Ἐκατομμύρια παρελούνουσι καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ *com-mis voyageur* τῶν γραμμάτων, ὅστις διερωτᾷ ἑαυτὸν: Δὲν ὑπάρχουσι ἄρά γε καὶ οἱ διὰ θωρεῶν σωφρονίζοντες τὴν ἑαυτῶν φιλοκτημοσύνην καὶ ἀπληστίαν; Καὶ ἂν δὲν ὑπάρχωσι πῶς νὰ ἐξηγηθῇ τὸ γεγονός ὅτι πολλοὶ φιλόανθρωποι καὶ εὐένδοτοι πλούσιοι, μὴ φοβούμενοι ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ θησαυροφυλακίου των, μηδὲ λαμβάνοντες στάσιν ἀμυνομένου καίπερ θαφιλῶς δίδοντες, κρύπτονται ὑπὸ τὸ παραπέτασμα τῆς ἀνωνυμίας ἵνα ἀποφύγῃσι τὰς ἀενάους ἐκείνας καὶ λιπαρήσεις; Ἐντὸς τῆς ἀκτίνας τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν σκέψεων τούτων θὰ περιέχεται καὶ ὁ περὶ βελτιώσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι κακῶς ἐχόντων ἀγῶν, ὃν ἤλθον νὰ διεξαγάγῃ ἐνταῦθα. Ἄλλ' ὁ ἀγῶν οὗτος εὐρίσκει ὅτι ἔχει καθολικὸν χαρακτῆρα καὶ ὅτι οὐδεὶς Νειλοπότης Ἑλληγν θὰ ἀρνηθῇ συνδρομὴν εἰς φύλλον, ὅπερ προώρι-σται νὰ γίνῃ Πέτρος ὁ Ἑρμημίτης τῆς κατὰ τοῦ Ρωμείουου σταυροφορίας. Ἄρχεται ὅθεν ἐπισκεπτόμενος ἕνα πρὸς ἕνα, πλὴν βλέπει ὅτι δρέπει μονάδας ἀντὶ τῶν προσδοκωμένων χιλιάδων καὶ ὅτι εὐρίσκει πολυμήχανον καὶ περίσκεψιν ἀντὶ ἐλευθεριότητος καὶ σπατάλης. Ἄπέρχεται τέλος ἐντεῦθεν φάλλων μετὰ τοῦ ποιητοῦ:

Ὡς ὄφεις φρόνιμοι αὐτοί, δὲν ξέρον' παρὰ γρόσα

Ἄν δὲ καὶ παραδόξιστοι, τὰ ἔχουν τετρακόσα.

Πεοιγελοῦν τὸν Λόγιο, καὶ κάθε δάφνης κλάδο

Σοῦ τὸν φυλάτουν, μάτια μου, διὰ μόνον τὸ στουφάδο.

Βλέπεις ὅθεν, ἀγαπητὲ Σκόκε, πόσον δίκαιον εἶχες νὰ ἔλθῃς ἐνταῦθα ὑπὸ αὐστηρῶν *incognito*, ἄνευ βιβλίων ὑπὸ μάλης ἢ ἀγγε-

λιῶν, κρούων θύρας και περιάγων δίσκον ἀνά τὸν χρυσορρόα Νεῖ-
λον, ὅτε θὰ ἐχαρακτηρίζεσο και σὺ ὡς γραμματοκάπηλος ἢ ὡς
λυμεῶν τῆς ἐθνικῆς ἰδέας.

Ἐρρωσο, και σοι ὑγείαν, ἐγκαρτέρησιν και βίον εὐθύμοις ἀεὶ θάλ-
λοντα λογισμοῖς παρέχοι ὁ

Οἰχομένων, ὄντων τε και ἐσομένων Βασιλεῖς.

Ζαγασικ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΞΕΝΟΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΓΓΕΛΙΑΣ

Ο κ. Γεώργιος Ἀναστασιάδης εἶνε ἀνώτερος ὑπάλληλος εἰς τὸ
Τμήμα τῶν Προεξοφλήσεων τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν. Ὅλοι οἱ ἔμπο-
ροι τῆς ἀγορᾶς μας τὸν γνωρίζουν και τὸν ἀγαποῦν διὰ τὴν εὐγένειαν και τὸν
ζῆλον μὲ τὸν ὁποῖον τοὺς ἐξυπηρετεῖ. Ἀλλὰ πολὺ πρὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου,
τὸν ἀγαπητὸν αὐτὸν Τμηματάρχην ἐγνώ-
ρισεν ὁ φιλολογικὸς και ὁ καλλιτεχνικὸς.
Διότι ὁ κ. Γεώργιος Ἀναστασιάδης εἶνε
καλλιτέχνης τῆς ἀπαγγελίας, ἐκ τῶν ὀλί-
γων τοὺς ὁποίους ἔχομεν, και ἴσως ὁ
μοναδικός. Προικισμένος μὲ ὠραίαν φωνὴν
και μὲ ὑποκριτικὴν δύναμιν σπανίαν, ἰκα-
γός νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ νόημα τοῦ ποιη-
τοῦ ἢ τοῦ συγγραφέως και νὰ τὸ διερμη-
νεύῃ ἀπαγγέλλων, ἐπισκιάζει πραγματι-
κῶς ὅλους τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος και

τοὺς ἐρασιτέχνας συναδέλφους του. Δυστυχῶς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς
ἀπαγγελίας του σπανίως παρέχει τώρα εἰς τὸ ἀθηναϊκὸν κοινὸν ὁ κ.
Ἀναστασιάδης. Αἱ τραπεζιτικαὶ του ἀσχολίαι δὲν τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ
ἐμφανίζεται συχνὰ ὅσον ἄλλοτε, και μόνον εἰς τὸ πρόγραμμα
ἐνίοτε καμμιάς φιλανθρωπικῆς συναυλίας, βλέπομεν και τὸ ὄνομά
του τὸ ἐλκύνον πάντοτε. Ἐν τούτοις ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν τέχνην
διατηρεῖται ἀκμαία και τὸ ὄνειρόν του εἶνε ἡ ἱδρυσις ἀνωτέρας
Σχολῆς Ἀπαγγελίας πρὸς μὸρφωσιν ἐρασιτεχνῶν, διότι ἔχει ἰδικὰς
του ὄλως ἰδέας περὶ Ἀπαγγελίας και περὶ Θεάτρου.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ ἀναγνώσται τοῦ Ἡμερολογίου μετὰ χαρᾶς
θὰ συναντήσωσιν ἐδῶ τὴν εἰκόνα τοῦ συμπαθοῦς καλλιτέχνου, ὅστις
πολλάκις ἀνεβίβασεν εἰς τὰ μάτια τῶν ἀκροατῶν του δάκρυα συγ-
κινήσεως ἢ ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰ χεῖλη των γέλωτας ἠχηροῦς και ἀτε-
λευτήτους — εἰς πᾶσαν δὲ περίπτωσιν χειροκροτήματα ραγδαία.